

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2011 сыл
Ыам ыйын
25 күнэ
Сэрэдэ №62
(1049006)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҔЭҔЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунһабыттан бэлиэтээһиннэр

Бксаллаах быһыы-майгы режимин кэмигэр ИДьУОЗ пост туруорбут: Нам-Дьокуускай трассатыгар, улуус собуруу уонна хоту өттүлэригэр. Постар үлэлэрин кэмигэр баһаартан куттала суох буолуу ирдэбиллэрин толорбот буолуу иһин 2 административнай быраабы кэһии булуллубут, 8 булт саата былдыамыт, суол быраабыланын кэһиигэ 25 административнай быраабы кэһии булуллубут. ИДьУО сотрудниктара баһаары умурорууга күүскэ үлэлэхэлэр.

Баһаарынай сулуспаттан 1 массына, 4 киһи түүн Искраҕа ытыллыбыттар. Баһаарынай сулуспа сотрудниктара күүһүрдүлүбүт варианынан үлэлиилэр.

ОГПН начальнига Н.А. Парников тыаҕа тахсар бобуларын өссө төгүл санатта. Тыаҕа тахсыбыт 2 киһи ыстарааптамыт. Ыстараап суумата 3-4 тыһ. солк.

буолар. «Ленский нэһилиэк» МТ дьаһалтатыгар киһэ өттүгэр пааркаҕа, чугастаагы тыаларга патрулирование онороллоругар этилиннэ.

Оттук сезона түмүктэммит. Бэс ыйын 6 күнүгэр диэри, Көбөкөн, II Хомустаах оскуола-лара, Хатырыкка ветераннар дьэилэрэ оттуллаллар. ОДьКХ 40 үлэһитэ баһаары умурорууга үлэлиир.

Улууска эпидемиологическай турук мөлтөх. Ол курдук ааспыт нэдиэлэҕэ 24 инфекционнай ыарыы булуллубут. 9 киһини, ол иһигэр 6 оҕону ытырбыт, ветряной оспа, 7 сэллик, 2 сифилис, 1 гонорея, 22 тымныйыт бэлиэтэммит. Роспотребнадзор салайааччыта Л.И. Ильина иһэр ууну Тулуктан таһар бобуларын, уу Сиэникэйтэн таһыллыахтааҕын иһитиннэрдэ.

Халаан уутугар Үөдэй,

Партизан, II Хомустаах нэһилиэктэрэ улаханньук ууга барбыттар. Ууга биир да сүөһү, сылгы былдыамтата.

Улуус баһылыга А.И. Ильин ойуур баһаардарын туһунан информацияны иһитиннэрдэ. Ол курдук I Хомустаах баһаара Маҕан бөһүөлөгүн, Дьокуускай куорат Виллойскай трагын дики барар кутталлаах. Кыраны-ыссаҕа ИДьУО сотрудниктара патруллаһыгын тахсаллар.

Улахан баһаардарынан сибээстээн эр дьону, тэрилтэтин бас билиититтэн тутулуга суох, баһаары умурорууга мобилизациялыылар. Бэнидэһниккэ ИЛ-76 самолет уоту умуроруа кэлиэхтээх. Маны таһынан биһиги улууспутугар МИ-26 вертолет сыһыарыллыбыт.

Улахан баһаардарынан сибээстээн ойуурга тахсыы бобуларын туһунан улуус баһылыга А.И. Ильин өссө төгүл тоһоҕолоон бэлиэтээтэ.

Бэлиэтэниэ В. РЫКУНОВА

Распоряжение от 21.05.2011 N 759-р О ВВЕДЕНИИ РЕЖИМА «ЧРЕЗВЫЧАЙНАЯ СИТУАЦИЯ» ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРА НА ТЕРРИТОРИИ МО «НАМСКИЙ УЛУС» 2011 г.

На основании федерального закона от 21 декабря 1994 г. N 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», постановления правительства РФ от 30 декабря 2003 г. N 794 «О единой государственной системе предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций», в связи с нарушением условий жизнедеятельности, населения в результате увеличения возрастания очагов лесных пожаров на территории МО «Намский улус», распоряжаюсь:

1. Объявить режим «Чрезвычайная ситуация» с 21 мая 2011 г. на территории МО «Намский улус».
2. Главам МО «Едейский наслег» (Ядреев С.В.), МО «Хомустахский 1-й наслег» (Атласов А.П.), МО «Искровский наслег» (Николаева Е.И.), МО «Тастахский наслег» (Николаев А.А.), МО «Хатын-Арынский наслег» (Слепов Ю.И.), МО «Партизанский наслег» (Алексеев В.Г.), МО «Хамагаттинский наслег» (Дунав А.Г.), МО «Никольский наслег» (Шелковников Д.Г.), МО «Бетонский наслег» (Макаров М.В.), МО «Модутский наслег» (Осипов В.В.), МО «Хатырыкский наслег» (Пинигин А.М.), МО «Маймагинский наслег» (Егоров А.И.), МО «Тюбинский наслег» (Федоров К.К.), МО «Салбанский наслег» (Габышева Е.П.), МО «Ленский наслег» (Попов П.М.) срочно провести дополнительные мобилизационные мероприятия среди населения сил и средств по тушению лесных пожаров.
3. Руководителю СУП администрации МО «Намский улус» (Ядрихинский С.П.) организовать круглосуточное дежурство ответственных лиц на период режима «Чрезвычайная ситуация».
4. НФ «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.) оповестить население с введением режима «Чрезвычайная ситуация» на территории МО «Намский улус» и провести агитационно-информационные вещания по местному ТРЦ через каждые 2 часа круглосуточно.
5. Контроль исполнения данного распоряжения оставляю за собой.

Глава улуса А. ИЛЬИН

ОЛИМПИЙСКАЯ ЭРЭППЭРИ КЭТЭҔЭРБИТ СӨП ДУО? (Интервью)

Бу күнүргэ улуустаагы үөрэх управлениетин спорка сүрүнүүр специалиһа Л.В. Шелковниковы көрсөн оҕо спордун туһунан кэпсэтибит. Онуоха ыйытыларбытын, тус интэриэстээх буоларбыт быһыытынан, ыам ыйын 27-28 кк. өр сыл биһиги хаһыаппытыгар үлэлэбит, бэчээт ветерана В.В. Сыромятников бириһигэр үһүс төгүлүн оскуола оҕолоругар ытыллар спартакиададан саҕалаатыбыт.

— Леонид Васильевич, быһыл спартакиадаҥа хайдах бэлэмнээх көрсөн эрэбит, хас оскуола кэлэр күүтүллэрий?

— Оскуола программатынан бэлэмнээхпит. Сыл устата биридиилээн көрүгүнүргэ күрэхтэһиилэр ытыллыбыттар. Ол түмүгүнэн улахан, орто, кыра оскуола-ларга, барыллаан, бастыгнар биллэлэр. Спартакиада уонча оскуоланы кэтэһэбит.

— Бу күрэхтэһии спорт хайысхатыгар аһан эрэр үөрэх дьылын түмүктүүр итиннэ «Саха сирин Олимпийскай эрэллэр» республикатаагы оскуола үөрэнээччилэрин сайынны спартакиадагы бастыгнар сүүмэрдиир соруктаах. Онуоха оскуолалар сыһыаннара хайдахый, төһө тэрээһиннээхтэрий?

— Тэрээһиннээхтэр, сыһыаннара бастыг диэхпин тардынабын. Күрэхтэһиилэргэ сыллаагы ситиһиилэрибит, физруктар үлэлэрэ көстүөбэ. Үөрэх дьылын устата бириддилен көрүгүнүргэ ситиһиилээх үөрэнээччилэр бааллар. Холобура, Үөдэй орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ хайыһарга республи-

ка чемпионатыгар Алданга баран күрэхтэһэн кэлибиттэрэ. Итиннэ араас республикатаагы күрэхтэһиилэргэ I, III миестэлэри ситиспиттэрэ. Быһыл боксердарбыт, тустууктарбыт көрдөрүүлэрэ үчүгэй. Бизс оҕо республика сүүмэрдэммит хамаандагытар кириэн Бүтүн Россиятаагы ОБЖ олимпиадатыгар ситиһиилээхтик кытыннылар. Марков Степа физкульту-

тура олимпиадатыгар баскетболга миестэлэстэ. Сэттэ үөрэнээччи ХИФУ физкультурнай институтугар сертификаттары ыллылар. БКГЭ-лэрин үчүгэйдик аастахтарына институтка быһа кирирэллэр.

— Спартакиадаҕа чэпчэки атлетикаҕа күрэхтэһиилэрэ. Бу көрүгүнэ хайдаххыты?

— Бастыгмыт диер кыабым суох. Ол эрээри биһиги усулуобуйабытыгар, ол эбэтэр мөлтөх базалаах, анал спорткомплекс, манеж суох улууһугар үчүгэйдэр ахсааннарыгар киллэрэбин. Быһылгы республикатаагы спартакиадаҕа алта иһигэр ки-

риэхпитин сөп. Оттон улуустаагы Намнаагы икки улахан оскуола, гимназия, нэһилиэктертэн Модут, Граф Биэрэгэ, Үөдэй хамаандалара бэлэмнээхтэрин көрдөрүөхтэрэ дии саныбын. Дьингэр, чэпчэки атлетикаҕа кыһыннары эрчиллээххэ наада, ол биһиэхэ кыаллыбат, эпитим курдук манеж суох. Атын улуустарга курдук спортивнай оскуола үлэгэ күүһүрүөхтээх, кэниэхтээх, филиалларын элбэтээхтээх.

Агардас физрук барытын кыайбат. Кини уопсай маассаҕа, оҕо доруобуйата бөһөгүүрүгэр, физкультуранан дьарыктанарыгар сүрүн болжомотун уураар. Республикаатаагы күрэхтэһиилэргэ кыттар таһынаах физруктарбыт тарбахха баттаналлар. Онон улахан күрэхтэһиилэргэ оҕону бэлэмнээн таһаарар, билигинитэ, уустук. Эһиил «Азия оҕолоро» аан дойдутаагы V оонньуу ытыллыаҕа. Онуоха билигини турукпутунан Намтан республика сүүмэрдэммит хамаандагытар тустууктартан, дуобатчыттартан, саахыматчыттартан ураты, кирирэлэрин ыарыҕатабын.

— Бастыг көрдөрүүлэр усулуобуйаттан улахан тутулуктаахтар диигин. Оттон спартакиада бытытыллар стадиона хайдах туруктааҕый?

— Күрэхтэһии Намнаагы пааркаҕа ытыллыаҕа. Биллэн турар, кирдээх. Ол тынан баран күрэхтэһэр усулуобуйа баар, улахан мэхэй, моһол суох. Оттон бөһө-сыһа Ленский нэһилиэк дьаһалтатын кытта көмөлөөн хомуллуоҕа.

Кэпсэтибит сүһүнүнэн түмүктээн эттэххэ, эпитим курдук база ханьан наада. Спортивнай комплекс эрдэ тутуллан үлэҕэ кириэрэ буоллар, дьарыктанарга кыах бэриллэн, улууска спорт таһыма үрдүүрүгэр төһүү күүс буолуо этэ.

Кэпсэттэ Л. УВАРОВСКАЯ

Ойуур баһаара-2011

ОЙУУРБУТУН БЫҔЫАХХА

Ыам ыйын 22 күнүгэр биһиги улууспутугар СР правительствотын председателин солбуйааччыта А.Н. Скрыбыкин, ЫБМ Дальнай Востоктаагы ЫБМ киһинин начальнигын солбуйааччыта А.С. Губарев, Рослесхоз республикатаагы управлениетин салайааччытын солбуйааччыта В.С. Олесов у.д.а. тахсан балаһыанньаны билсэн баран улуус, нэһилиэктер салайааччыларын иһитиннэриилэрин иһитилэр, соруктары туруордулар.

Улуус үрдүнэн билигин 7 сиргэ улахан баһаар буола турар. Ол курдук, I Хомустаахха 4, Искраҕа, Үөдэйгэ, Таастаахха биридди баһаар. Олору умулларыыга 297 киһи мобилизацияламмыт. Баһаарга барыта 13 МТЗ трактор, 3 грузовой массыына, 1 ДТ-75 трактор, 1 танкетка, 4 булуук хомуллан таһаарыллыбыт. Уоту умулларыыга анал техника, ранцевая тэрил, булууктар, радиостанциялар, спутниковая навигация прибордара, мотопомпалар тийиһэтэрин туһунан этилиннэ.

Рослесхоз, СР Правительствотын салайааччылары баһаардар дьон дьалаҕайыттан, эпититинэ суоҕуттан бардылар дин түмүктэһини онордулар. Уот барытын кэнэпэт туһугар суһалтык улуус нэһилиэктериттэн, тэрилтэлэриттэн дьону мобилизациялаан, чуолкайдык дьаһайан, тэрийэн үлэлэтиини, буруйдаахтары булары, өйдөтөр үлэни күүскэ ытытары, нэһилиэнньэ ойуурга тахсытыгн хаачахтыыры ирдээтилэр.

И. ИВАНОВ

„ЭНГСИЭЛИГЭ“ СУРУТТАРДЫҔ ДУО?

(Экспресс-интервью)

А.П. Местникова, „Көлүкүчээн“ оҕо саадын сэйбэдиһэйэ:

— „Энгиэли“ хаһыаты көтүспэккэ суруттарабын, ааҕабын. Төрөөбүт улууһун таһыгар, дьиннээх патриот киһи хаһыатын ааҕыахтаах уонна суруттарыахтаах дии саныбын.

Мин ордук бастагы балаһа сонуннарын интэриэһиргиибин. Интервьюлары, ырытылары, критическэй ыстатыйалары саргиибин. „Бийг-хоруйдуубут“ туһалаах, наадалаах рубрика. Тустаахтар элбэҕи билэр, көмөлөһүннэрэр да буолуохтаахтар. „Аалай ымыылар“ балаһа оҕо саадын иитиллээчилэригэр аналлаах матырыйааллары бэчээттээн. „Сынһаланна“ балаһа сканвордуна, нууччалыы анекдоттарынан эр мунурданымаг, хас нүөмөр ахсын уларытан иһин, холобура, кроссворд, ребус, гороскоп у.д.а.

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Э сиэли» хаһыакка сибээс оҕо саадын иитиллээчилэрин, общественнай сурутааччыларынан 2011 сыл иккис а арыгар сурутуу ытыллар.

2011 сыл иккис агарыгар сурутуу
6 ыйга — 330 солк.,
3 ыйга — 165 солк.,
1 ыйга — 55 солк.

Хаһыат индексэ — 54889,
нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2011

Дьэ кэргэн — иити кыһата

ТӨРӨПҮТ КЫҤАММАТА ТАХСА ТУРАР

Үлэм ыйын 12 күнүгэр буолбут КДН мунньабын председател, улуус баһылытын солбуйааччы И.Р. Попов салайан бытта. Мунньахха сайынгы кэмгэ үлэлиэхтээх «Подросток» операция былаана дүүлүлэһилиннэ уонна бигэргэтилиннэ. Сайын устата оҕолор буруйу онорботторун, быраабы кэспэттэрин туттан үгүс өрүттээх үлэ ытыллыаҕа. КДН, ПДН учуутугар турар оҕолор сынньалан, үлэ лааһырдарынан, дьэ кэргэн биригээдэлэринэн хабыллыахтаахтар, спортивной секцияларга сылдыахтаахтар.

Сайынгы кэмгэ көрүүтэ-истиитэ суох сылдыар оҕолор оһубай хонтуруолга ыылыннар куруук бэрэбиэркэлэниэхтэрэ.

Ол инниттэн рейдэлэр, патруллаһынар буолуохтара. Күһүн «Собираемся в школу» акцияны тэрийэн кыаммат ыаллар оҕолоро оскуолаҕа баралларыгар көмө оһуһуллуоҕа. Бу операция сүрүн сыалынан учуокка турар, кутталлаах бөлөххө сылдыар оҕолор сайынгы кэмгэ буруйу онорботторун, быраабы кэспэттэрин инниттэн күүскэ хонтуруоллаһын, кинилэри дьарыгынан, сынньалангынан хааччыыы буолар.

Улуус прокурорун солбуйааччы Г.Н. Охлопкова муус устатарга республикатааҕы прокуратура ыыппыт бэрэбиэркэтин түмүгүн туһунан иһитиннэрдэ. Бэрэбиэркэ түмүгүнэн улууска икки улахан проблема баара бэлиэтэммит — буруйу онорор элбээһинэ, ол иһигэр наркомания уонна бэйэҕэ тийиини тахса турара.

Бу күн көрүллүбүт дьыалалар төрөппүт өтүттэн оҕону иитиитэ кыһаллыы суоһун өссө бигэргэттилэр. Ол курдук бирийэ иһэр, үлэлээбэт, кыһа киэһээни оскуолаҕа баар эрэри сүгүн үөрэммит, быһыл 9-нан бүтэрэн баран профлиейга барарын билбэт.

Соҕотох аҕа икки оҕону иитэн олодор. Уола эпхэккэ эрэ баран хаалар кыдыктыах эбит, урут клей сыттыы сылдыбыт. Онтон аҕата кыһаллар, оскуола бары тэрээһинэригэр сылдыар. Онон аҕа тылынан сэрэтии биэрэн баран оҕотугар өссө болдомтолоохтук сыһыаннаһарыгар сүбэ бэрилиннэ.

Нам селотун оскуолатын 6-с кылааһын үөрэнээччилэрэ, икки уол олох кыраттан сылтаан охсуспуттар. Ол түмүгэр бирий уол улахан эчэйи ылбыт. Бу оҕолор бэйэлэрэ охсуһуо да суохтарын бирийгэ үөрэнэр табарыстарга үөрэх кэнниттэн кэтэһэн туран охсуһарга күһэйбитэр. Оҕолор атын оҕолору күүстэринэн охсуһуннара сатыылара, ону көр-күлүү курдук онгостон саатыылара куруук тахса турар суол. Онон төрөппүттэр, учууталлар өтүлэриттэн аны манньк быһы-майгы тахсыбатын туттан үлэ ытыллыара наада.

Уоруу — холобунай буруйдартан бирий самай ыарахан өрүттээхтэринэн буолар. Ол курдук, уоруу ким да көрбөтүнэн, дьэлиэхтэр суохтарынан, тэрилтэлэр уонна маҕаһынар харабыла, сигнализациялара, техникскэй бөбөргөтүүлэрэ суохтарынан эбэтэр мөлтөхтөрүнэн туһунан, инсэ уонна ымсы санааттан таһаарыллар.

Кэнники кэмгэ уоруу олус элбээбитин бары олус бэркэ

көрсөбүт. Тэрилтэлэр, маҕаһынар харабыла суох буоланар, олэбэтэр харабыллаах эрэри кинилэр эбээһинэстэрин ситэ толорботторуттан, таах хамнас эрэ ыла сылдыалларыттан уоруулар тахсаллар. Онон хас бирийди киһи, тэрилтэ салайааччыга бэйэтин бас билиитин көмүскүүр, хары-

эйгэбит усулуобуйата ыараханна биһиэхэ барыбытыгар дьайара чуолкай. Ол гынан баран үтүө санаалаах бар дьон бэйэ-бэйэтигэр көмөлөһүлүүнэ дьонно-сэргэҕэ кутталлаах, ноочооттоох дьайылары сэрэтэр, буруйдуур үлэни ыыппатахпытына инсэ-

Итини барытын милиция үлэтин куһаҕанынан эрэ сыаналаабакка бэйэбит итэҕэстэргитин эмиэ билиниэхтээххит.

Сокуону билиэххэ, тутуһуохха уонна туһаныахха

Аҕаар кырыы уораллар

билэ-көрө, истэ сылдыабыт. Нэдиэлэ аайы хаһыакка тахсар милиция сводката бирийдэ да уоруу туһунан информацията суох тахсыбат. Тугу барытын уораллар: оту, эти, массыына-

стыыр дьайылары толору оноруохтаах. Уоруунан дьарыктанар, инсэ-ымсы санаалаах дьон эһиги дьэһитигэр, үлэлиир тэрилтэтигэр, чугас дьонугутугар, олох да санаабакка сырыттаахтыгына кэлиэхтэрин сөп. Биллэрин курдук, арыллыбатах, буруйдаах кестүбэтэх холобунай буруйдарынан барыта уоруулар буолаллар. Манньк буруйдар арыллыларыгар буруйдаах кестөн уонна эпхиэккэ тардылларыгар уонна таһаарыт хоромньутун эмсэҕэлэ-эччигэ төлүүрүгэр нэһилиэннэ көмөтө суох туох да кыайтарбат. Биһиги улуспут таһымыгар үгүс уоруулар арыгы иһэн итирик тухартаах сылдыар дьонунан оһуһуллар уонна, биллэрин курдук, уоруйахтар уорбут малларын чэпчэки сыанаҕа тутатына атылы сатыыллар. Уоруллубут мал-сал хайа баһарар ыалга кэлиэн сөп, кистэлэн буолбатах, эһиэхэ кэлэннэр сыаналаах малы сыанатын аһарыгар эбэтэр арыгыга атылыбыт диэтэхтэринэ үөрүүнэн ылабыт. Элбөх сыллар тухары буруйдаах кестүбэккэ, малларын уордара элбэхэ ноочоокко кирийбит чугас дьоммут, тэрилтэбит аһыаҕа суох буолуохтаах. Итини барытын милиция үлэтин куһаҕанынан эрэ сыаналаабакка бэйэбит итэҕэстэргитин эмиэ билиниэхтээххит. Хамнас суоҕа, олодор

пиэтинэскэ тардыллар, бирийтэн икки сылга дылы көнгүлэ быһыллыан сөп.

П.Г. СОКОЛЬНИКОВ, ИДЬУО обществовоҕа куттал суох буолуутун отделе начальнига, милиция майора

ГАИ иһитиннэрдэр

ОҕО ЭЧЭЙИТИН АЧЧАТАРГА

2011 с. түмүгүнэн республикаҕа суол быһылаана ыарахан тухартаах. Сааскы кэмгэ мотоцикллаах дьонунан оһуһуллубут быһылааннар элбирилэр. Суол быһылаанын, ол иһигэр мотоциклары, мопедтары уонна скутердары кытта сибээстээх быһылааннары аччатар сыалтан Үлэм ыйын 16-25 күннэригэр «Мотоцикл» диэн операция биллэрилиннэ. Бу операциянан сибээстээн мотоцикллаах, мопедтаах уонна скутердаах дьону болдомтолоох буоларгытыгар ыһырабыт.

***

Россияҕа оҕо суолга эчэйиитэ үрдүү турар. 2010 сылга суол быһылааныгар өлбүт оҕо аһаана аһыаабытын үрдүнэн быһылаан аһаана, ону тэнэ эчэйи 1,7% үрдээбит. Барыта 20262 оҕо кыттылаах быһылаан буолбутугар 898 оҕо өлбүт, 21149 оҕо эчэйбит. 2010 сылга оҕолор хас 10-с суол быһылааныгар түбэспиттэр. Өлбүт оҕолор аһааннара 3,4%, оттон эчэйбиттэр 8,4%

ылбыттар.

Саха республикатыгар 4 ый кэмгэр оҕолор кыттылаах 19 суол быһылаана таһыста. Онон 1 оҕо өлбүт, 20 оҕо араас өрүттээх эчэйи ылбыт. Ааспыт сылы кытта тэннээтэххэ суол быһылаана уонна онно эчэйбит оҕолор аһыаабыттарын үрдүнэн өлбүт оҕо аһаана үрдээтэ (2010-1 этэ). Оҕолор кыттылаах быһылаан бары быһылааннартан 9,5% ылбыт.

Быһылааннар аһардарын кэринэ түбэлтэ (4566) сатыы сылдыар оҕолор суол быраабатын кэспиттэриттэн тахсыбыт. Саха республикатыгар ДТП-лар 26,3%-гар оҕолор бэйэлэрэ буруйдаахтар. Анализ көрдөрүүнэн оҕолор кыттылаах суол быһылаана ордук каникул кэмгэр тахсар. Манан сибээстээн Үлэм ыйын 16-бэс ыйын 13 күннэригэр «Болдойун, оҕолор!» операция 1-кы этаба саҕаланна.

Балаһаны бэлэмнээтэ В. Дикцова

Спорт – дьлуур, спорт – тулуур

БЭРГЭН ЫТААЧЧЫЛАР

Партизан нэһилиэтин Эбэ учаастагар „Бочуот знага” орден кавалера В.А. Яковлев бириинигэр спортивна улуус аһаас турнира буолан ааспыт. Манна 17 хамаанда күрэхтэспитэ. Кинилэртэн маннайгы миэстэни „Бөрө бөтүгнэр”, иккинчи „Орто дойду”, үсүһү ”МЧС” хамаандалара ылбыттар. Барыта 71 киһи кыттыбытыттан алта бэргэн ытааччы финалга тахсыбыта. Балартан кыраҕы харахтаах чулуу ытааччыга „МР-153” булт саатын туттардылар. Дьэ, ол кыраҕы харахтаабынан „Бөрө бөтүгнэр” хамаандаттан Владимир Куприянов буолбута.

Түмүктээн эттэххэ, чаччы даҕаны үчүгэй, үрдүк тэрээһиннээх сааскы булка бэлэмнэни күрүбэ буолан ааспыт. Онуоха тэрийэ-эччилэр: буулдьанан ытты федерацията (пред. Р.А. Седалищев, ИДьУО начальнига), „Ленскэй нэһилиэк” МТ депутаттарын сэбиэтин председателэ М.В. Новгородов, спонсордар: „Партизан нэһилиэгэ” МТ, В.А. Яковлев дьиэ кэрэгэ, „Алмазкредитсервис” КПКПГ, „Бэдэр” маҕаһын көмөлөрө, өйбүллэрэ улахан.

И. УВАРОВСКАЯ-КУРУЛГЭН

Сагарбат буолуохха сатамат!

ИТЭБЭСТЭРИ ТУОРАТЫАХХА

Сыллата ытыллар региональной «Полярная звезда» ырыа уонна үнүүкү конкурса бу саас I Хомустаахха ытыллыбыта. Бу конкурска Хатын Арыы орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ ситиһилээхтик кыттан кэлбиттэрэ. Рома Николаев (10 кыл) I степеннээх лауреат аатын уонна «Көрөөччүлэр биһирэбиллэрин бириинин» ылла. Оттон 3 «б» кылаас үөрэнээччитэ Туйаара Софронова кыра саастаахтар бөлөхтөрүгэр икки ырыаны ыллаан эмий I степеннээх лауреат буолла, салайааччыта В.М. Сивцева.

Туйаара төһө да улахан сценаҕа бастакытын таҕыстар, чуор куолаһынан жюри үрдүк сыанабылын ылла. Төрөппүттөр бу күрэххэ оҕолору бэлэмнээбит салайааччы, эдэр үлэһит Валентина Михайловнаҕа махталлара мугура суох. Ырыаны тэнэ прикладной искусство быыстапкатыгар Хатын Арыы орто оскуолатын 3 «б» кылааһын үлэлэрэ II степеннээх лауреат ааттанылар. Кылаас салайааччыта – Людмила Васильевна Винокурова.

Бу улахан конкурска 600-чэкэ оҕо кыттыбыт, Дьокуускайтан, Хатастан, Мархаттан, Кэбээйттэн, Намтан, Горнайтан, Ньурбаттан тийэ кэлбиттэр. Ол эрэн итэбэстэр-быһаастар бааллар дьэн төрөппүттэр этэллэр. Бастатан туран, кыттар усунуос наһаа үрдүк. Хас биридди кыттааччыттан 300 солк., икки ырыа ирдэнэр, онон 600 солк. буолар. Номинацияларга тиксэн гала-концерка кыттыбыт оҕолорго дипломтан ураты туох да бириис көрүллүбэтэҕэ төрөппүттэри улахан хомоппут. Гран-при кимиэхэ да анаммата. Саамай улахан номинацияларга спонсордар бириисэрин туттартабыттар. Сүүмэрдиир концерка киириитэ 50 солк., оттон муус устар 2 күнүгэр 18 ч. уонна 20 ч. буолбут гала-концерка 100 солк. тэҥнэспит. Бу кырата суох харчы ханна барбыта төрөппүттэри интэриэһиргэтэр.

Иккиннинэн, сценаны кизгэтиигэ болҕомто ууруллубатаҕа тутта көстөн тахсыбыт. «Полярная звезда» дьэн суруктан ураты туох да оформление, уот-күөс суох буолан биэрбит. Усүһүнэн, оҕолор түһэр-таннар, сынньанар сирдэригэр аһыыр остуол тийбэтэх, оннооҕор таҕастарын ыйылыларгыгар усулуобуйа оҕоһуллубатах. Ыраахтан сылдыр коллективтар элбэх ороскуоту көрсүбүттэрэ чаччы.

Төрөппүттэр инникитин тэрийээччилэр бу этиллибит итэбэстэри учуоттууларгыгар, кырачаан артыыстарбыт толору дьоллонон, үөрэн-көтөн төннөллөрүгэр баҕараллар.

Н.Д. СИВЦЕВА

АҒЫАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Ыам ыйын 5 күнүгэр Никольскай «Күндүл» культура киинигэр улуус Айыы дьэтин тутууга аналлаах марафон ытытылына. Нэһилиэк баһылыга Д.Г. Шелковников тыл этэн арыйда. Детсад, оскуола оҕолоро эҕэрдэ ырыа ыллаан кизгэттилэр. Тэрилтэлэр марафонна көхтөөхтүк кытыннылар. «Веснянка» оҕо саада (Винокурова П.С.) – 2100 солк., «Чаран» түөлбэ (Никитина Р.М.) – 1000, «Хоту» түөлбэ (Охлопкова Т.В.) – 800, Сир музейин коллектива – 1100, «Күндүл» киин (Баишева Е.Д.) – 800, ыгчаттар (Кудрина О.Н.) – 500, дьаһалта – 3500, оскуола (Шадрина М.И.) – 3500 солк. бэйэлэрин сэмэй өйбүллэрин, барыта 13300 солк. киллэрдилэр, онтон 4 тыһ. солк. уу харчынан, атынын сертификатынан биэрдилэр.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

«Нам» ОАО сылгыһыта, урукку кадровой булчут Куличкин Степан Степановичи көрсөн кэпсэтим.

— 1983 с. «Нам» совхозка кадровой булчутунан, онтон кэнники сылгыһытынан үлэлээбитим. Сылгыһыттаабыт 20-чэ сылбар бөрөлөр уопсайа 3 бизни, 1 атыыры, 2 соноҕоһу, 1 убаһаны тардан сизтилэр. Дьэ, ол иһин бөрөлөрү наһаалаары гыннылар дьэтэхпинэ капкаан, туһах иитэн бултаһабын. Сүүрбэччэ сыл уопсайа 19 бөрөнү өлөрдүм дьэн аабынабын, онтон тыһыта 12 бөрө. Чаакыйа, Кэҥкэмэ, Туура тулатыгар 5-6 сыллааҕыта 2-3 бөрө баар этэ, билигин уонтан таҕыстылар. Төрөөн-уһаан олохсуйдулар. Бөрө элбээтэ да агрессията күүһүрэр, ас суоҕуттан, тийбэт-титтэн кингэ-хаана холлор, ол иһин сылгыга кутталы үөскэтэллэр. Икки сыллааҕыта куобах маассабайдык көннүнэн өлүүтэ элбээн, билигин куобах көстүбэт, оттон туртаһы бөрөлөр сизн олох аҕыйаттылар. Туртас бүтүбүнэ, сылгы уочарата кэлэр. Саһыл, тиин, киис олох аҕыйаата, хата, кырынаас эбилиннэ. Быйыл сылгы туруга үчүгэй, төрүүх да баар буолара буолуо, — дьэн Степан Степанович кэпсээтэ. Бөрөлөрү бултаһан, оччолорго убаһа биризмийэ ылбытын, совхоз саҕана, кэнникитин 1995 с. убаһанан биризмийэлэнэн чаһынай сылгыламытын аҕына.

Республика үрдүнэн бөрөнү бултаһынына ордук Уус-Алданга уонна хоту улуустарга правительство көмөлөһөр. Икки сыллааҕыта Нам улууһа 4 тэрээһиннээх биригээдэни тэрийбитин телевизорунан көрдөрөн тураллар. Бөрөлөрү аһары куттаан кэбиһэн, бөрөлөр кытаанах дуоҕабары кэспэккэ сылдыралар быһыылаах. Биһиги булчупут бөрөлөргө өссө кытаанах сэрэтиини оҕордо. Мантан саас

Айылҕа — алаһа дьэбит

БӨРӨ ЭЛБЭЭТЭ

бөрөлөр сылгыга кутталы оҕоруохтарын сөп. Туртас баар буолан бөрөлөр холкулар. «Айылҕа харыстабыла» туртас олоҕор көмөлөһөр кыахтаахтар дуо?

Билигингитэ хара тыабыт харабыллара, күннэтэ тыаны, хонууну, тыа харамайын кэтээн көрө сылдыр дьон сылгыһыттар буолаллар. Атыттар сылаас дьэбэ, киһи күлүгүн көрүнэр остуолга компьютеры талкыйан, кумааһынан далбаатанан олодохторо буолуо. Күөх тыабыт харабыллара, сылгыһыттар, бөһүөлөктөн ыраах, тыынаах айылҕа олоҕорут. Кытаатын!

Степан Степанович бу саас I саастаах тыһы бөрөнү өлөрбүтүн хаартыскаҕа уһуллум. Бу — 19-с бөрөтө. Пенсиялаах да буоллар хара тыатын, бултуурун, сылгыларын, сибинэй салгыныга сылдырын ордорор буолан дэриэбинэҕэ тэһийбэт. Төнүлү эбэччата, кыраҕы хараҕа, айылҕа харыстабылын энтузиаста кэпсээнэ барыта булт уонна айылҕа туһунан. Кинини кытта кэспэт-тэххинэ ойуурга сылдыр курдук сананыаҕ. Этэнгэ олоҕор, айылҕа оҕото Степан!

К. ЕРЕМЕЕВ,
Кыһыл-Сыыр тын!

Кэрэ эйгэтигэр

“КОРОБЕЙНИКТАР” НАРОДНАЙ БУОПТУТАР

Ааспыт ыйга Пасха бырааһынньыгын күн «Коробейниктар» дьэн үтүкүн аатынан сүрэхтэммит түмсүү, быйыл народнай коллектив дэнэр үрдүк ааты ылбытын бэлиэтиир тэрээһин буолбута. Онно улуспут салайааччылары, тэрилтэлэрэ, уус-уран самодейтель-

инин директора В.В. Колпашникова үөрүүлэх быһыыга-майгыга туттартабыттар.

«Коробейниктар» нуучча ырыаларын вокальной ансамбля 2002 с. СР хотугу норуоттарын Ассамблеятын Намнааҕы отделениетын секретарынан үлэли сылдыбыт С.Д. Кобыяко-

ырыанан, үнүүкүнэн сэргэхситэн, элбэх көмө акциялары ыытан, ветераннарга, тийиммэт ыалларга, инбэлиттэри оҕолорго уонна кырдыбаастар дьэлиэригэр араас өрүттээх көмөнү оҕорон кэллэ.

Ансамбль састааба интернациональной. Ол курдук киниэхэ нууччалар, сахалар, татаардар, буряттар, украинецтар у.д.а. омуктар бааллар. Ханнык баҕарар түмсүү иилир-саҕалыыр, көбүлүүр бастын дьоннордоох буоллаҕына эрэ ситиһилэрдэх, ыттар үлэтэ таһаарылаах буолар. Оннук дьонунан кизн тутта, махтана ааттыллар: Ольга, Валерий Новгородовтары, Савва Атласовы, Людмила, Геннадий Сергеевтары, Наталья Данилованы, Лидия Перетолчинаны, Мария Усованы, Татьяна Олесованы, Рафаида Чумаевскаяны о.д.а.

Ансамбль кылгас кэм иһигэр нэһилиэк, улуус, республика таһымыгар үгүс ситиһилэрдэх. Ол курдук 2002, 2003, 2005, 2008, 2009, 2010 сылларга улууска, республикаҕа ытытылыбыт фестивалларга махтал суруктарынан, грамоталарынан, I, 2, 3 степеннээх дипломнарынан наҕараадаламмыта. 2009 сылга Бүтүн Россиятаағы Бочуот кинигэтигэр киллэриллибитэ, Ил Түмөн Государственной Минньах Бочуотунай грамотатынан наҕараадаламмыта.

Ситиһилэрэ, сыралаах үлэлэрэ сыаналанан аны ансамбль быйыл народнай ааты ылла. Онон бу үтүө санаалаах, түмсүүлээх, айылҕаттан талааннаах, көхтөөх дьонно итэбэл, эрэбил, эппиэтинэс өссө улаата. Манньк дьонун коллективтаахпытынан Нам дьоно кизн туттан туран элбэх ситиһилэри баҕарабыт.

И. ИВАНОВ

ность түмсүүлэрэ кэлэн эҕэрдэлээбиттэрэ, ырыанан-тойугунан, үнүүкүнэн-битиинэн коллектив үөрүүтүн үрдэтиспиттэрэ.

Бу үөрүүлэх түгэнгэ вокальной ансамбль атаҕар турарыгар сүҥкэн кылааты киллэрбит, өйбөүт-убаабыт дьонно, түмсүү чилиэннэригэр республика, улуус, нэһилиэк наҕараадаларын, махтал суруктарын «Нам улууһа» МТ депутаттарын сэбиэтин председателэ А.Х. Христофоров, культура управлениетын начальнига Н.А. Соловьев, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыгын солбуйааччыта С.Д. Кобыякова, А. Шестаков аатынан культура ки-

ва быһааччы көбүлээһининэн тэриллибитэ. Ол кэмтэн ыла бу түмсүү улуус культуратын управлениетын начальнига А.В. Кириллин, оҕо музыкальной оскуолатын директора А.С. Афанасьев, А.Ф. Шестаков аатынан культура киинин директора В.В. Колпашникова, музыкальной оскуола хореографа Н.Ф. Москвитина, педагога А.К. Новгородова, А.И. Олесова, А.В. Охлопкова у.д.а. көмөлөрүнэн элбэх ситиһилэри ситистэ, ытытылыбыт үгүс тэрээһиннэргэ көхтөөхтүк кытынына.

Ансамбль хара тэриллиэбит-тэн күн бүгүнүгэ дылы улуус, республика дьонун-сэргэтин

ПРОГРАММА

проведения ярмарки-продажи «Весна-2011»
 08.00 — Приезд участников и оформление мест
 09.30 — Регистрация участников
 10.00-15.00 — Работа ярмарки
 11.00 — Открытие ярмарки (по отдельному сценарию)
 12.00 — Поздравительный концерт
 12.30 — Спортивные соревнования (по отдельному сценарию)
 14.00 — Подведение итогов ярмарки

ПОЛОЖЕНИЕ ЯРМАРКИ

- 1. Организаторы:**
— МО «Намский улус», МКУ «УСХ Намского улуса».
- 2. Сроки и место проведения:**
— Ярмарка-продажа проводится 28 мая 2011 г., с. Намцы, площадь им. М.К. Аммосова.
- 3. Цели и задачи:**
— Повышение роли и поддержки местных сельхозтоваропроизводителей;
— Пропаганда, агитация местной (качественной и безопасной) продукции среди населения;
— мобилизация местных товаропроизводителей на успешное выполнение целевых программ развития сельского хозяйства республики;
— обеспечение населения улуса качественной, экологически чистой продукцией.
- 4. Участники:**
— Наслега со своими сельхозтоваропроизводителями, личными подсобными хозяйствами, подсобными хозяйствами и частными предпринимателями, республиканские предприятия АПК.
- 5. Требования к участникам ярмарки:**
— Соблюдение требований, предусмотренных законодательством Российской Федерации в области санитарно-эпидемиологического благополучия населения;
— каждая торговая точка должна иметь на видном месте реквизиты предприятия, организации, учреждения или ее владельца (наименование, адрес, номер телефона), фамилия продавца;
— выпускаемая продукция должна иметь сертификат соответствия и качественное удостоверение, подтверждающие безопасность реализуемой продукции для здоровья потребителей, с маркировкой, где четко указаны наименование продукта, наименование и адрес изготовителя, массу продукта, условия хранения, срок годности, срок реализации (при себе иметь декларацию, сертификат, ветеринарную справку). Вся продукция допускается при согласовании с Территориальными отделами Роспотребнадзора улусов и разрешения ветеринарной службы улуса.
- 6. Условия конкурса:**
— На ярмарке объявляется конкурс за лучший наслег, хозяйство/предприятие и личное подсобное хозяйство (семья) и устанавливаются следующие номинации:
 1. «Самый организованный наслег улусной ярмарки-продажи «Весна-2011».
 2. «Лучшее предприятие (хозяйство) улусной ярмарки-продажи «Весна-2011» среди организованных хозяйств».
 3. «Лучшее личное подсобное хозяйство улусной ярмарки-продажи «Весна-2011» среди личных подсобных хозяйств».

Комиссия

Намская центральная улусная библиотека им. Н.М. Рыкунова объявляет о благотворительной акции «ПОДАРИ КНИГУ БИБЛИОТЕКЕ»

Мы обращаемся ко всем учреждениям, организациям и частным лицам помочь пополнению книжного фонда головной библиотеки улуса, созданию медиатеки с целью обеспечения качественного доступа пользователей к различным источникам информации.
 В период проведения акции с 20 мая по 20 июня 2011 г. мы ждем Вас по адресу: Центральная улусная библиотека им. Н.М. Рыкунова, с 10 ч. до 17 ч.
 К выбору книг мы предъявляем определенные критерии и требования.
 Это:
 — Внешний качественный товарный вид.
 — Помимо художественной литературы, приветствуются книги, справочники по разным отраслям знаний, а также книги краеведческой тематики.

ВНИМАНИЕ!
 Самых активных и оперативных участников акции мы приглашаем на мероприятие, посвященное ко Дню российских библиотек, которое состоится в читальном зале ЦУБ им. Н.М. Рыкунова 26 мая 2011 г. с 11 ч.
 Не откладывайте на завтра свои инициативные решения, помните, только при Вашем участии книжный фонд нашей библиотеки станет богаче, полнее.
 Надеемся на Ваше понимание, сотрудничество и поддержку.
С уважением, коллектив Центральной улусной библиотеки им. Н.М. Рыкунова

ОТДЫХ ПО РЕКЕ ЛЕНА! УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ РЕСПУБЛИКИ!

Приглашаем всех на круиз «Ленские столбы» на ретро теплоходе «Механик Кулибин»!
 Вас ждет великолепный отдых по р. Лена, посещение природного парка «Ленские столбы», развлекательная программа на борту теплохода, веселые игры для детей, конкурс талантов, спортивные соревнования, конкурс песен под баян, показ фильмов, караоке-салон, дискотека «Белые ночи»!
 «Ленские столбы» для школьников:
 — спецрейс для школьников и студентов 6-7 июня, 8-9 июня на 2 дня 1 ночь. Стоимость: 4100 руб. (все включено).
 «Ленские столбы»:
 — 13, 15, 27, 29 июня, 4, 6, 20, 25, 27 июля
 — на 2 дня/1 ночь — 2300, 3300, 4600 руб.
 10 июня, 1, 8, 22, 29 июля, 12, 15, 19 августа, 2, 16 сентября 2011 г.
 — на 3 дня/2 ночи — 2800, 3800, 5060 руб.
 Дневные прогулки: 1, 3, 4, 5, 12, 19 июня с 11.00-15.00 ч.
 Ночная прогулка: 3, 4, 10, 11, 17 июня с 23.00-06.00 ч.
Заявки принимаем по телефонам:
 г. Якутск, пр. Ленина, 24, 1-й этаж, офис 1091, туристическая компания «Путешествия по Якутии».
Тел. 444 175, 89142814411, 89142814477

В парикмахерской «Доминикас» продолжается скидка на услуги для пенсионеров. Для выпускников школы на вечерние прически (тонирование, колорирование, мелирование), скидка — 15%. Принимаем групповые заявки, выезд на дом.
Ждем по адресу: ул. Чернышевского, 14 (здание гранитного завода), 3-й этаж, по коридору последняя дверь направо.

Агенство «Лира» — гелиевые шары на выпускной бал, последний звонок, юбилей, свадьбы. Берем заказы на живые цветы. Заявки принимаются за день.
Наш адрес: ул. Чернышевского, 14 (здание гранитного завода), 3-й этаж, тел. 89142859685

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ с. НАМЦЫ!

Администрация МО «Ленский наслег» объявляет о проведении с 20 мая по 20 июня 2011 г. о благотворительной акции «Подари книгу библиотеке». Книги можете сдавать в центральной улусной библиотеке им. Н.М. Рыкунова.

Открылся комиссионный магазин НОРКОВЫХ ШУБ. Берем на реализацию. Срочный выкуп. Продажа шуб по приемлемым ценам.

Адрес: Торговый центр «Маньгатаах», 2-й этаж, павильон N 8. Тел. 89644154888

«Эт-Ас» ХЭТ-ка 60 сүөһүнү көрөр бостуук наада. Хамнаһа 15 тыһ. солк., сирин оттуубут, кыһын сүөһүлэрин босхо иитэбит.

Билсэр тел. 23-4-36

- 1. Продаю или меняю ГАЗ-53** на пиломатериал.
- 2. Кушим** участок в с. Нам (Нэлэгэр, Көччү).
- 2. Услуги** грузовой иномарки.
Тел. 89243661967, 89841160270

УЛУУС ОЛОХТООХТОРО, БОЛҮӨЙУН!

«Браас уу» 19 лиитэрэлээх баллоннарга уонна АТЫЫГА БААР:
 * 19 лиитэрэлээх баллон иһиттэр;
 * Илии помпалара (сифон);
 * Бутыль таһарга табыгастаах ручкалар;
 * Диспенсердар (ууну ититэр, тымнытар аппарат).
 Диспенсердары арендаҕа биэрэбит. (Сыбаайбаларга, үбүлүөйдэргэ, корпоративтарга абыраллаах тэрил).
Бийиги аадырыспыт: Нам с., Чернышевская ул. 6 N-рэ, «Секо» маҕаһын утары, тел. 42-6-00, 89142274971. Дьэиэвэ тигрдэн биэрэбит.

«БРААС УУНУ ИИЭН — ЧӨЛ ТУРУКТАНАН»

ЧУОЛКАЙДААҬЫН

«Энсиэли» хаһыат ыам ыйын 11 күнүнээҕи «Бэҕэһээ, бүгүн, сарсын» диэн матырыйалга «Аппааныга 4 тонна от умайбыт» диэни «8 тонна от» диэн көннөрөн ааҕаргытыгар.
Редакция

КӨННӨРҮҮ

«Энсиэли» хаһыат ыам ыйын 18 күнүгэр (N-59) «Аҕыйах тыл миннигэс» рубрикаҕа СР президентэ Е.А. Борисов Республика күнүгэр тыа сирин социальнай-экономическай сайдытыгар ыччат бастың бырайыактарыгар граннары туттарбытын туһунан суруйбутт. Манна Хамаҕататтан «Эйгэ» ХЭТ үлэһитэ Протопопов Иосиф Викторович «Транспорт» салаатыгар «Нэһилиэнньэбэ өгөнү оноруу» бырайыага 1 мөл. 450 тыһ. солк. сыаналанна» диэн көннөрөн ааҕаргытыгар.
Л. Уваровская

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһээбитин **НАУМ ИГНАТЬЕВИЧ ПРОТОПОПОВЫ** үйэ анардаах үбүлүөйгүнэн ис сүрэхтэн эбэрдэлибит!

Күндү киһибитигэр ахсаабат кыһамньын, көмөн, сүбэҥ-амаҥ, өйбүлүн иһин барҕа махталбытын тиэрдэбит. Айыыһытын арчытын, Иэйиэхситин иэйиитинэн чэбдик, доруобай буол! Дьол-соргу аргыстаах уһун олобу, элбэх үөрүүлээх күннэри баҕарабыт!

Кэргэниң, кыһың, Бүлүүттэн, Өлүөхүмэттэн, Камчаткаттан, Хамаҕататтан 5 уолаттарың, кийиттэриң, сиэннэриң

Күндү эһээбитин, хос эһээбитин, ийэбитин **КЫЧКИНА РИММА ГРИГОРЬЕВНАНЫ** 85 сааскын томточчу туолбут бэлиэ күнүнүнэн оҕолорун, сиэннэриң, хос сиэннэриң, күтүөттэриң итигик-истиңник эбэрдэлиллэр!

Баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, кытаанах санааны, уҕараабат эрчими.

Эбэрдэни кытта оҕолорун, аймахтарың

КПКГ Свид. 14.06000935804. 01/РПН 1061335054053

АЛСА-Кредит
 С Нами надежно и удобно!
 с. Намцы ул. Чернышевского, 14 Тел.: 42-065

Предлагаем размещение личных сбережений для получения стабильного высокого дохода
 Сберегательная программа:

Наименование программы	Годовая ставка	Минимальный срок, месяц	Пополнение
«СРОЧНЫЙ»	12	1	-
«СЕРЕБРЯНЫЙ»	24	3	-
«ПЕНСИОННЫЙ»	26	3	-
«АЛМАЗНЫЙ»	28	6	-
«ЗОЛОТОЙ»	30	12	-
«ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ ПРОЦЕНТ»	22	12	-

Только для членов КПКГ

- Возможность пополнения своего счета
- Высокая доходность при высокой надежности
- Широкий выбор программ
- Возможность снятия личных сбережений в дополнительных офисах в республике
- Индивидуальный подход каждому клиенту

Выдаем потребительские займы

- Право досрочного погашения займа

Доверие. Стабильность. Развитие.

Хозяйственный магазин ТАМЕР

Товары для дома, дачи отдыха и охоты

28-го МАЯ объявляет выездную торговлю на ярмарку выставку!

Адрес: с. Намцы, площадь имени М.К. Аммосова с 9:00 до 17:00

При покупке свыше 3000 тыс. рублей электросковородка в подарок!!!

Подарок!!!

от 1350р. от 128р. от 95р.

Адрес: г. Якутск ул. Чайковского 71, тел: 32-09-13
 каждое последнее воскресенье месяца всем покупателям скидка 10%

Саха уус-уран литературатын төрүттээчилэртэн биридэстэрэ А.И.Софронов төрөөбүтэ 125 сылынан литературнай викторина

«АЛАМПАНЫ АНААРДАХХА...»

Таатта улуунун киин библиотека, «Таатта» хаһыат редакцията биир дойдулаахпыт, саха уус-уран литературатын төрүттээчилэртэн биридэстэрэ А.И.Софронов - Алампа төрөөбүтэ 125 сылынан литературнай викторина биллэрэллэр. Викторина сыалынан суруйааччы уонна общественнай деятель олобун, айар үлэтин диригин уөрэтигэ уонна билиигэ интэриэһи тардыы, кини олобут олобунан, үлэтинэн киэн туттууга угуйуу буолар.

Викторинаҕа сорох боппуруостары Таатта улуунун ытыктанар дьоно Саха Республикатын культураны үтүөлээх үлэһитэ, сэрии ветерана, краевед Е.Д.Андросов, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, Черкөөх орто оскуолатыгар саха тылын уонна литературатын учууталынан өр сылларга үлэлээбит Д.С.Жегусов, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, Алампа аатынан 1 №-дээх БКОО саха тылын уонна литературатын учуутала М.Н.Колесова, Саха Республикатын үөрэҕиритин туйгуна, Дьохсоҕон орто оскуолатын саха тылын уонна литературатын учуутала Г.К.Давыдова, Саха Республикатын үөрэҕиритин туйгуна, тылбаасчыт, Баайаҕа орто оскуолатыгар ахсаан учууталынан үлэлээбит В.С.Андросов бэлэмнэтилэр уонна сыаналыахтара.

Викторинаҕа ким бадалаах барыта кыттар. Эппиэт чуолкай, өйдөнүмтүү боолуохтаах, хантан булуллубута ыйыллыахтаах. Түмүгү таһаарыыга ким урут киллэрбитэ учуоттанар. Эппиэттэргитин ааккытын, аадырыскытын толору суруйан бэс ыйын 1 күнүгэр диэри манньк аадырыска ытыгын:

Таатта улууна, Ытык Күөл, Софронов ул. 7 №-рэ Киин библиотека.

Егор Дмитриевич Андросов боппуруостара:

1. Алампа аҕатынан эһэтин бастакы араспаанньата ким диэн этэй?
2. Алампа икки балтылаах этэ, олох ааттара ким диэннэрий уонна хайдах дьылдаламмыттарай?

Дмитрий Степанович Жегусов боппуруостара:

3. «...Недавно в одной труппе нашел уголу рабочих. Спасибо, что пустили меня. Теперь нахожусь без работы. Стою на бирже труда. Получаю 200 гр. хлеба. Здоровье плохое. Все выветрилось, все высохло...» Бу хаһан, хантан, кимэхэ ыһытты суругуттан быһа тардыһый?

4. «... Ээ, үрүң күн үтүөтэ,
Өрүһүй даа!..
Ээ, күөх тыа көңүлэ,
Көмүскээ даа!..
Мин килбибин... Мин килбибин...
Олорустун баҕарабын.
Сырдыкта, сырдыкта!..
Көңүллэ, көңүллэ!..»

Буханьык хоһоонтоон быһа тардыһый?

Мария Николаевна Колесова боппуруостара:

5. Алампа тигэх кэпсээнин аата уонна хаһан, ханна бэчээттэммитэй?
6. 1920 с. «Дьадангы Дьаакып» драмаҕа ким рецензия суруйбутай?

Владимир Семенович Андросов боппуруостара:

7. «Ытык хайалар кэпсэтиллэрэ» айымньы аан манһай хаһан, ханна бэчээттэммитэй?
8. «...Дьыл бу дыктылээх хонугар
Ытык хайага тиэтэйэр,
Алампа ийэ кута буолан,
Үрүң көтөрүм эргийэр»
Бу ким тылларай? Хоһоон аата?

Галина Константиновна Давыдова боппуруостара:

9. Өксөкүлээх Өлөксөйгө анаан суруйбут хоһооннорун ааттаталаан?
10. Айымньыларыгар ахтыллар Б.Б.С. диэн кимий?
11. П.А.Ойунускайга анаан суруйбут хоһоонун аата?
12. Бу дьону ханньк биир айымньы сибээстириий?

13. «... көлөһүнүнэн биллибэт буолбут сиидэс ырбаахытын нэлэжэйдэммит, сүүһүн көлөһүнэ иэдэһинэн таннары саккыраан хара чуобур онорбут, уһун синньигэс хатыһыр киһи...» Бу кимий?

14. Бу биир айымньыга баар өс хоһооннорун салҕаа:
Тыала суохха...
Хойутаабыт киһи...
Сүтүктээх...
Дьахтар барахсан санаата...
Көтөр кынаттаах түчүтүн эриэнэ таһыгар...

15. «Театры тэрийээчи» диэн 1986 с. «Кыым» хаһыакка тахсыбыт ыстатыйа автор кимий?

16. Алампа бэйэтэ төрүттээбит «Чолбон» сурунаалын 1 №-р ханньк хоһооннорун ким диэн ааттарынан бэчээттэспитэй?

17. Бу ким, хас сыллаахха уруһуйдаабытай?

Түмүк бэс ыйын 10 күнүгэр таһаарыллар. Биир бастакы, икки иккис, үс үһүс миэстэлэр ананаллар. Ону таһынан биһирэбил бириистэр олохтонолор. Кыайылаахтарга дипломнар, өйдөбүннүк бэлэхтэр Ытык - Күөлгэ бэс ыйын 18 - 19 күнүгэр буолар республикатааҕы ыһаахха туттарылыахтара.

Советует специалист

ОСТРЫЕ КИШЕЧНЫЕ ИНФЕКЦИИ

Термин «кишечные инфекции» обозначает большую группу инфекционных заболеваний, протекающих с поражением желудочно-кишечного тракта и диареей (поносом) в качестве основного симптома. Кроме того, проявлениями кишечной инфекции могут быть боли в животе, тошнота и рвота. Острые кишечные инфекции (ОКИ) ПО СВОЕЙ РАСПРОСТРАНЕННОСТИ УСТУПАЮТ ТОЛЬКО ОСТРЫМ РЕСПИРАТОРНЫМ (ПРОСТУДНЫМ) заболеваниям.

Причиной возникновения ОКИ могут быть: бактерии (сальмонелла, шигелла-возбудитель дизентерии, энтеропатогенные кишечные палочки, стафилококки, йерсинии); вирусы; простейшие. Пути заражения — самые разные. Это «грязные руки», недостаточно промытые овощи, фрукты, не свежие или недостаточно термически обработанные продукты и купание (с попаданием в рот воды) в водоемах, на берегах которых пасется скот.

Инкубационный период — период от момента заражения до появления симптомов: от нескольких часов до 3-4 дней. Болезнь может начаться с недомогания: больной не так, как обычно, активен, быстро утомляется, нет аппетита. Это называется

продромальный период, после которого сразу в тот же день начинается острый период кишечной инфекции. В остром периоде могут быть рвота, понос, боли в животе и повышенная температура. Некоторые кишечные инфекции проходят без диареи, только с рвотой и температурой; некоторые начинаются с рвоты, которая сменяется поносом; в других случаях нет рвоты — сразу понос; бывают кишечные инфекции без подъема температуры. Острый период заканчивается, когда нормализуется температура и прекращается ведущий симптом (понос или рвота). Затем наступает длительный восстановительный период — он же период реконвалесценции.

Одной из главных опасностей при ОКИ является развитие обезвоживания в результате потери жидкости с диареей или рвотой. К обезвоживанию могут привести: стул+рвота более 5 раз в сутки; стул — очень жидкий (водянистый, пенистый); неукротимая рвота; кишечная инфекция, протекающая на фоне высокой температуры (выше 39С).

При этих симптомах, чтобы не допустить осложнений, следует своевременно обратиться за медицинской помощью.

Профилактика кишечных

инфекций — это соблюдение гигиены. Дети и взрослые после улицы и посещения туалета должны мыть руки с мылом. Овощи и фрукты должны мыться с мылом, а зелень и ягоды перед подачей на стол нужно держать 10-15 минут в тазике или миске с водой, после чего промыть проточной водой. Мясо и рыба должны быть хорошо термически обработаны, скоропортящиеся продукты должны храниться в холодильнике. Если качество продукта вызывает сомнения, лучше не употреблять.

Мероприятия, направленные на источник инфекции, включают: раннее выявление, обязательную регистрацию всех больных дизентерией и лечение. В очаге дизентерии проводят текущую, а после госпитализации — заключительную дезинфекцию.

К основным профилактическим мероприятиям относятся: санитарный надзор за водоснабжением, работой предприятий пищевой промышленности и общественного питания, сбором и обезвреживанием нечистот. Немаловажная роль принадлежит санитарному просвещению, привитию у населения гигиенических навыков.

А.Е. ЕФИМОВ,
врач-инфекционист

Специалист предупреждает

ОСТОРОЖНО: БЕШЕНСТВО!

Бешенство — острая вирусная летальная зоонозно-природно-очаговая инфекция с контактным механизмом передачи возбудителя, поражающая нервную систему.

Бешенством болеют все виды теплокровных животных, включая грызунов и птиц. Естественным иммунитетом обладают холоднокровные животные (змеи, ящерицы и насекомые).

Накопление вируса происходит в слюнных, слезных железах, роговице, периферических нервных стволах, в надпочечниках. В крови, легких, печени, селезенке, кишечнике, лимфатических узлах, моче, молоке животных вирус не содержится. Поэтому употребление в пищу молока и термически обработанного мяса животного опасно не представляет. Вирус бешенства мало устойчив и быстро погибает во внешней среде, чувствителен к ультрафиолетовым лучам и повышенной температуре. При кипячении вирус гибнет через 2 мин., при температуре 60 градусов — 5-10 мин. Дезинфицирующие средства: хлорамин, лизол, карболовая кислота, раствор сулемы, этиловый спирт.

Бешенство у животных протекает в буйной и паралитической форме. Длительность заболевания у животных от 2-5 до 6-12 дней и заканчивается гибелью.

Начальными проявлениями бешенства у собак являются изменения поведения, расширение зрачков, повышение температуры тела. При буйной форме собака бежит, глотая воздух, срывается с цепи, убегает из

дома, нападает и кусает окружающих, проглатывает несъедобные предметы, грызет железные предметы. Одни из главных признаков заболевания у собак — обильное слюноотделение и рвота. Период возбуждения сменяется стадией параличей мышц нижней челюсти и глотки, затрудняется прием пищи, нарушается глотание, появляется осиплость голоса. Гибель животного происходит из-за параличей дыхательного и сердечно-сосудистого центров.

Вирус бешенства проникает в организм через поврежденные кожные покровы, неповрежденные слизистые и пищеварительный тракт.

Клиническая картина характеризуется циклической проявляющейся:

— период предвестников — до 4-7 дней, сопровождается жалобами на боли, жжение, онемение в области укуса, повышение температуры до 40 градусов, повышенная возбудимость, симптомо-комплекс тревоги: страх, раздражительность, тоска, подавленность, кашель, чихание, гиперемия конъюнктивы и век;

— период возбуждения. Основной признак: гидрофобия — болезненные спазмы мышц глотки и гортани при попытке пить воду, сопровождающееся судорожными сокращениями мышц лица, обильное слюноотделение, затем приступы судорожных сокращений гладкой мускулатуры под воздействием воздуха, яркого света, громких звуков. Приступы возбуждения часто сменяются бредом, агрессией, буйством. Длительность 2-

3, реже 6 дней;
— период параличей — сопровождается поражениями периферической и центральной нервной системы. Сознание становится ясным, нарастает вялость, апатия, саливация, гидрофобия исчезает. Развивается паралич мышц конечностей, тазовых органов, глотки и гортани. Период параличей заканчивается расстройством сердечно-сосудистой и дыхательной систем. Смерть наступает от паралича дыхательного или сосудистого центров головного мозга.

ПРОФИЛАКТИКА БЕШЕНСТВА

— Выявление и уничтожение очагов инфекции среди животных, как в природных очагах в сельской местности, так и урбанизированных территориях.

— Организация и проведение вакцинации среди животных.

— Обеспечение комплекса мероприятий, направленных на предупреждение укусов людей животными.

— Проведение курса антирабических прививок пострадавшим от укусов животных.

— Если вы общались с животным, подозрительным на заболевание бешенством, и оно вас укусило, поцарапало, если на вас попала слюна такого животного или хотя бы вы погладили его, немедленно обратитесь за советом к врачу.

— Место укуса немедленно после происшествия обильно промыть теплой водой с мылом и прижечь йодом.

В.А. МАКСИМОВА,
врач-терапевт

Только 28 мая Мясокомбинат «СКИФ» проводит выездную торговлю в селе Намцы!

В День предпринимателя вся продукция «СКИФ» по оптовым ценам!

Приглашенные участники - Нерюнгринская птицефабрика, Якутский рыбзавод, Якутский хлебокомбинат!

Ждем вас 28 мая на площади Аммосова! Часть вырученных средств пойдет в помощь пострадавшим от паводка.

Администрация ООО «Айан-Транс» сообщает, что с 23 мая 2011 г. курсирует новый маршрут Намцы-Хомустах-Партизан-Никольцы-Хамагата-Намцы. Время отправления: 8.00, 11.00, 16.00, 18.00

Купим частный дом.
Тел. дом. 42-2-36,
89243673384, 89241704551

Нам селотугар 2 хостоох ч/б квартираны суһаллык атылыбын (центр, гаас, отопление).
Тел. 89142310660

Снимем на длительный срок 2-х или 3-хкомн. квартиру с последующим выкупом на материнский капитал.

Тел. 89841179014

С 23 мая по 27 мая в здании поликлиники ведет прием больных врач-офтальмолог ЯРОБ Мажапова Юлия Сергеевна. Просим желающих подойти на обследование и назначение лечения.

Администрация НЦРБ

